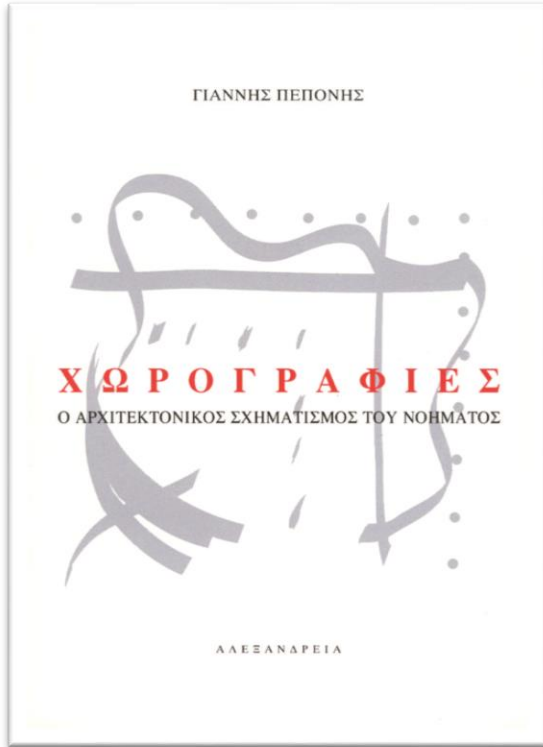

-ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ-

Γιάννης Πεπονής

ΧΩΡΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ο αρχιτεκτονικός σχηματισμός
του νοήματος

ISBN: 960-221-118-0, σελ. 222, σχ.24Χ17,
α' έκδοση 1997, τιμή 20,00€ (χωρίς ΦΠΑ)

Περιλαμβάνει σχέδια και φωτογραφικό
υλικό

Γνωρίζουμε ότι ο χώρος, ως πρωταρχική έννοια για την ανθρώπινη σκέψη, προβλημάτισε πάντα τη φιλοσοφία και την επιστήμη. Ταυτόχρονα, μέσα από τους σχηματισμούς του χώρου και την παρουσία των ανθρώπων σ' αυτόν, αναγνωρίζουμε την οργάνωση των κοινωνικών σχέσεων και δραστηριοτήτων, καθώς και την αποκρυστάλλωση κατηγοριών της σκέψης. Μας είναι όμως δύσκολο να διατυπώσουμε σε λέξεις το χωρικό νόημα που αντιλαμβανόμαστε πρακτικά και διαισθανόμαστε θεωρητικά. Για να το πετύχουν, οι Χωρογραφίες συνδέουν την οπτική καταγραφή με την περιπατητική εξερεύνηση και τη στοχαστική ανασύνθεση χωρικών διατάξεων.

Υπόβαθρο αυτού του βιβλίου είναι η αρχιτεκτονική σκέψη. Οι Χωρογραφίες εστιάζονται σε κτίρια-ορόσημα της μεταπολεμικής αρχιτεκτονικής, επεκτείνονται όμως επίσης στη χωρική οργάνωση ενός τοπίου και στη γεωμετρική συγκρότηση σύγχρονων λογοτεχνικών κειμένων. Αυτή η θεματολογική ετερογένεια απορρέει από την πεποίθηση ότι η αρχιτεκτονική προϋποθέτει μια στάση απέναντι στο χώρο, δηλαδή μια ευρύτερη παιδεία του χώρου που εκβάλλει και προς άλλες περιοχές της συνείδησης.

Η διαμόρφωση του χώρου, που υλοποιείται με την οικοδόμηση και κατοίκηση των κτιρίων και προβάλλεται με τις κινήσεις, τις συναντήσεις και την ανταλλαγή των βλεμμάτων, κάνει τον πολιτισμό αισθητό ως κατασκευασμένο περιβάλλον. Οι χωρικές διατάξεις είναι ταυτόχρονα το ίχνος και το καλούπι

ανθρώπινων σχέσεων και δραστηριοτήτων. Μέσα από αυτές αναγνωρίζουμε, έστω και αν δυσκολευόμαστε να τα διατυπώσουμε ρητά, τα νοήματα και την υφή της κοινής ζωής.

Από αυτή τη σκοπιά, η οπτική επιφάνεια των πραγμάτων δεν εκλαμβάνεται ως απλό θέαμα, αλλά συνδέεται με τη λογική και κινησιακή πρόσβαση στο χώρο και επομένως με την ένταξή μας στον κόσμο. Έτσι η «χωρογραφία» ως νοερή σύνθεση των επιμέρους παραστάσεων μιας οργάνωσης του χώρου συνυφαίνεται με τη «χορογραφία» ως αλληλουχία κινήσεων που αναδεικνύει εν δυνάμει σχηματισμούς. Το ομόηχο των λέξεων «χωρογραφία» και «χορογραφία» μας οδηγεί συνειρμικά να συσχετίσουμε το χώρο ως πεδίο δυνατών κινήσεων και την κίνηση ως εν δυνάμει χωρικό σχηματισμό.

Τρία σύγχρονα κτίρια αποτελούν κύριο αντικείμενο μελέτης: η μονή της La Tourette, του Λε Κορμπυζιέ, κοντά στη Λυών (κεφ. 3), το κέντρο πληροφοριών και εκθέσεων Αθήναιον, του Μάιερ, στον οικισμό Νέα Αρμονία της Ιντιάνα, και το μουσείο High Museum of Art, επίσης του Μάιερ, στην Ατλάντα (κεφ. 4). Το βιβλίο επιχειρεί όμως να δείξει ότι η συστηματική περιγραφή των χωρικών σχέσεων έχει και γενικότερο ενδιαφέρον. Έτσι, πέρα από τα κτίρια, παρουσιάζεται η χωρική σύνταξη ενός τοπίου, του βουνού της Κυλλήνης (κεφ. 1), και αναλύεται η λανθάνουσα γεωμετρική κατασκευή δύο λογοτεχνικών έργων του Ίταλο Καλβίνο: Οι Αόρατες πόλεις και Εάν μια νύχτα του χειμώνα ένας ταξιδιώτης... (κεφ. 2). Το τελευταίο κεφάλαιο, ξεκινώντας από τον Τίμαιο και την Ιλιάδα, αφιερώνεται στην αρχιτεκτονική σκέψη, που είναι το δεδομένο υπόβαθρο του βιβλίου (κεφ. 5). Μαζί, η ενιαία προβληματική και η θεματολογική ετερογένεια επιτρέπουν στον αναγνώστη να συσχετίσει και να εκτιμήσει με νέο τρόπο γνωστά αντικείμενα του φυσικού, του χτισμένου και του πολιτιστικού περιβάλλοντος.

«Τι μπορεί να συνδέει τη γεωμορφολογία της ΒΑ Πελοποννήσου με το κέντρο εξυπηρέτησης επισκεπτών ενός ουτοπικογενούς οικισμού των Η.Π.Α, ή δύο γοητευτικά λογοτεχνήματα του Καλβίνου με ένα από τα τελευταία έργα του Λε Κορμπυζιέ; Ο Πεπονής συγκεντρώνει τέσσερα δοκίμια καταγραφής και ανάλυσης των χωρικών σχέσεων και των εξαρτημένων από αυτές «χωρικών» κινήσεων... [τα οποία] με την αμεσότητα των προσεγγίσεων τους και τη ζωντάνια του λόγου τους, κερδίζουν τον αναγνώστη και του δημιουργούν το απαραίτητο 'σασπένς' για να προχωρήσει και στο τελευταίο, θεωρητικό κεφάλαιο».

Σ.Ι.Κονταράτος, Αρχιτεκτονικά Θέματα